

Uddevalla kommun

barnutbildning@uddevalla.se

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i Ramnerödsskolan i Uddevalla kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Uddevalla kommun att senast den **31 januari 2018** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen konstaterar att Uddevalla kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan ger eleven skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 5a § skollagen)
- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 8-12 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att ansvariga på skolenheten skyndsamt ger stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.
- Rektorn ska se till att ansvariga på skolenheten utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.
- Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd så ska rektorn se till att eleven ges sådant stöd och att de särskilda stödåtgärderna dokumenteras i ett åtgärdsprogram för eleven.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Uddevalla kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen konstaterar att Uddevalla kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)
- Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. (2 kap. 36 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.
- Rektorn ska se till att skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.

Bedömning

På skolenheten är det olika hur arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd fungerar. Det finns lärare, både vikarierande och ordinarie som inte ger eleverna de extra anpassningar som eleverna är i behov av. Inte heller utreds alla elevers behov av särskilt stöd trots att de extra anpassningarna som de fått inte räcker för att eleven ska nå de kunskapskrav som krävs i olika ämnen. Enligt de intervjuade är behoven av extra anpassningar och särskilt stöd i elevgruppen större än vad personalen på skolenheten kan tillgodose. Skolenheten har låga kunskapsresultat jämfört med riket och de kan delvis förklaras genom att en stor andel av eleverna är nyanlända och har varierande skolbakgrund. Även vid tillsynen av Ramnerödsskolan 2014 förelades Uddevalla kommun att se till så att elevers behov av särskilt stöd utreds och att eleverna ges det stöd de är i behov av.

Vidare bedömer Skolinspektionen att inte alla elever på Ramnerödsskolan har studiero. Skolinspektionens utredning visar att det finns lärare som eleverna inte lyssnar på och som därför inte kan hålla studiero i klasserna. Det finns lärare, både vikarierande och ordinarie, som inte följer skolenhetens ordningsregler, som inte säger till eleverna då det blir hög ljudnivå och bråk under lektionerna och som inte ser till att eleverna har

studiero. Det finns elever som därför inte får den hjälp de behöver för att nå kunskapskraven i ämnen. Skolinspektionen bedömer även att elevhälsan på Ramnerödsskolan inte arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande. Detta beror delvis på att en stor del av deras arbetstid används till det åtgärdande elevarbetet på individnivå och delvis på att elevhälsans olika professioner är nya på skolenheten samt att inte alla de professioner som enligt skollagen ska ingå i elevhälsan deltar i planeringen av det förebyggande arbetet. På Ramnerödsskolan finns ett skolbibliotek, men Skolinspektionen bedömer att det inte används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling av personal och elever eftersom det hålls låst större delen av skolveckan.

Föreläggande

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att det finns elever vid skolenheten som inte skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar och att effekten av de extra anpassningarna inte alltid utvärderas. Skolenheten har visserligen påbörjat en process med att utveckla lärarnas arbete med extra anpassningar. Alla lärare ger emellertid inte de extra anpassningar som behövs när eleven visat sig ha sådana svårigheter i undervisningen att det kan befaras att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det framgår också att effekten av extra anpassningar inte alltid utvärderas vilket kan medföra att lärarna inte vet om det är rätt extra anpassningar eller om de ska anmäla en elevs behov av utredning till elevhälsan för att se om det finns behov av särskilt stöd. Av intervjuer framgår att detta bl.a. beror på att lärarna inte har möjlighet att ge det särskilda stöd som en utredning visat att eleven har behov av och att det inte funnits tillgång till speciallärare i den omfattning som rektor anser att skolan har behov av för att kunna ge eleverna det särskilda stöd de har rätt till. Utredningen visar också att elevhälsan och lärare inte anser att de har möjlighet att utreda alla elever som befaras att inte nå kunskapskraven efter det att elevernas svårigheter uppmärksammas.

Mot ovanstående bakgrund bedömer Skolinspektionen att skolenhetens arbete med extra anpassningar och särskilt stöd inte uppfyller författningarnas krav. Skolinspektionen har även tidigare, i beslut efter regelbunden tillsyn i februari 2014, bedömt att skolenheten inte gav elever i behov av särskilt stöd det stöd i den omfattning de behövde för att nå kunskapsmålen (Dnr 43-2013:3777). Skolinspektionen konstaterar således återigen att Uddevalla kommun uppvisar brister i sitt arbete med särskilt stöd.

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för

den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd. Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska bland annat behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Enligt läroplanen har rektorn ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsan utformas så att elever som har behov av särskilt stöd och andra stödåtgärder får detta.

Elevhälsan uppger i intervju att majoriteten av eleverna på skolenheten är i behov av extra anpassningar och särskilt stöd vilket gör att elevhälsan och lärarna inte hinner tillgodose alla elevers behov. Elevhälsan säger att processen kring arbetet med extra anpassningar i undervisningen är påbörjad på skolan och att lärarna förvisso har blivit bättre på att möta elevernas behov men att alla lärare ändå inte utvärderar effekten av de extra anpassningarna som görs vilket nog beror på att de inte är riktigt invanda i arbetssättet. Rektorn säger att det nog finns elever som behöver fler extra anpassningar för att uppnå kunskapskraven. Elevhälsan och lärarna säger att i de fall en utredning av elevers stödbehov påbörjats är rutinen att elevhälsan ska göra lärarna delaktiga i utredningen för att elevernas behov av andra eller ytterligare extra anpassningar ska kunna utredas, men att det inte alltid finns tid för detta. Både lärare och elevhälsan uppger att skolenhetens satsning på att delta i Skolverkets "Läsluftet" tar så mycket tid av arbetslaget att tiden inte räcker till för att arbeta med utvärderingen av de extra anpassningarna. Några elever säger att lärare hjälper dem om de riskerar att inte nå minst betyget E. Andra elever säger att det finns lärare som inte ger dem stöd utan istället blir arga på eleverna om de inte når minst betyget E i ämnet.

Elevhälsan och lärare säger att de har fått göra en prioritetslista bland elever som är i behov av en utredning av deras eventuella stödbehov eftersom de i klasserna har fler elever som inte når målen än elever som når målen. Det finns elever på skolenheten som haft betyget F i enstaka ämnen under flera terminer men vars behov av särskilt stöd inte utretts. Lärare uppger att det på skolan finns så många "tungt elevärenden" att andra elever i behov av särskilt stöd inte blivit utredda och att de inte tas upp på de möten som arbetslaget har med elevhälsan. Elevhälsan säger att när de inte hinner utreda alla elevers behov av särskilt stöd får det konsekvenser för eleverna i form av stress och oro och att det ställs krav på eleverna som de inte kan lösa och att det påverkar deras hälsa. Om utredningen färdigställts är rutinen att arbetslaget ska delges utredningen, både lärare och elevhälsan uppger att det inte alltid hinns med och att det därför hos elevhälsan finns flera utredningar som inte återkopplats till arbetslaget. Elevhälsan uppger att det är minst 14 elever som trots att de finns med på prioritetlistan inte har fått sina behov av särskilt stöd utredda och att det är flera elever som inte finns med på listan och som därför inte utretts men som är i behov av en utredning av deras stödbehov och att det inte blir likvärdigt för eleverna.

Rektorn och elevhälsan uppger att de på grund av det stora behovet av extra anpassningar och särskilt stöd i elevgruppen inte hunnit med att skyndsamt utreda alla elever som riskerar att inte nå lägsta kunskapskraven i ämnena. Processen kring särskilt stöd är inte riktigt klar, den sattes igång under läsåret 2016/17 och som det ser ut nu är det "extremt många elever" som har behov av extra anpassningar men också åtgärdsprogram och specialpedagogen har inte tid säger lärarna i intervju. Elever får därför vänta på utredning. Lärare ger exempel på elever som fått vänta i mer än ett år på en utredning. Lärarna uppger att de på skolenheten blivit bättre på att utreda elevernas behov, men att det finns så stora behov i elevgruppen att de inte hinner med att utreda alla elever och att det finns brister i kontinuiteten i tillsatta tjänster i elevhälsan och att de inte vet om de kommer att ha någon specialpedagog läsåret 2017/18. Lärarna uppger att arbetet med att utreda elevernas stödbehov är påbörjat, men att det fortfarande är många elever som inte hinns med och som därför inte får varken en utredning eller särskilt stöd. Att man på skolan inte hunnit med att utreda alla elever i behov av särskilt stöd har enligt lärarna pågått under några år. Lärare och elevhälsan uppger att det finns elever som går ut årskurs 9 och som inte fått särskilt stöd trots att elevernas stödbehov uppmärksammas. Lärarna säger att anledningen till att alla elever inte hunnits utredas delvis beror på att det kommit så många nyanlända elever till skolan under en kort tid och elevhälsan säger att de elever som börjar på skolan som gått på andra skolor inte utretts innan de kommer. Lärare och elevhälsa säger att man därför måste "jobba ikapp" de behov som finns i elevgruppen.

Rektorn uppger i intervjun att elever får det särskilda stöd som en utredning visat men inte i tillräcklig omfattning. Rektorn säger att de till exempel under en längre tid på ungefär två år försökt rekrytera speciallärare, men att det inte funnits några att tillgå. Elevhälsan och lärare säger att det inte heller finns studiehundledning i sådan utsträckningen att den kan tillgodose elevernas behov. För elever som är i behov av studiehundledning blir det inget åtgärdsprogram, säger lärarna. Elevhälsan uppger också att det finns elever som inte får tillgång till de kompensatoriska digitala hjälpmedel som eleven är i behov av.

Lärare säger att de åtgärder som beskrivs i utredningar och åtgärdsprogram inte alltid fungerar, eller att åtgärderna kan vara omöjliga att verkställa för lärarna samt att verkligheten i undervisningssituationen inte alltid ser ut som utredningen säger. Rektorn säger i intervju att lärarna tycker att det i utredningen inte alltid framkommer några nya åtgärder utan att det som skrivs fram redan görs av lärarna och att lärarna därför redan sett att dessa åtgärder inte räcker. Rektorn säger att specialpedagogen alltid sitter tillsammans med mentorn och går igenom utredningen och att det därefter fattas beslut om åtgärdsprogram. Rektorn säger att elever kan vara i behov av både de extra anpassningar som redan görs och nya extra anpassningar eller särskilt stöd, men att det som står i utredningen inte alltid utförs av lärarna och att kommunikationen mellan lärare och elevhälsa behöver bli tydligare.

Rektor, elevhälsa och lärare uppger att de på skolenheten är i behov av fler specialpedagoger och speciallärare för att kunna möta de stora behov av extra anpassningar och särskilt stöd som finns i elevgruppen. Lärare säger att de för att kunna möta elevgruppens behov skulle behöva vara två vuxna i klassrummet.

Den pedagogiska personalen har också besvarat Skolinspektionen enkät som genomfördes hösten 2016. Det var 79 procent av skolans pedagogiska personal som besvarade enkäten (det motsvarar 23 svarande). På påståendet "Om det framkommer att en elev på skolan har behov av särskilt stöd utreds det snabbt" svarar 35 procent att det stämmer ganska dåligt.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Uddevalla kommun inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreläggs Uddevalla kommun att fullgöra sina skyldigheter för att avhjälpa bristerna.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Enligt Skolinspektionens bedömning tillförsäkras inte alla elever på Ramnerödsskolan tillräcklig studiero. Bedömningen görs mot bakgrund av följande. På flera lektioner är det högljutt, eleverna springer runt i klassrummet och stör undervisningen vilket påverkar elevernas möjlighet att göra klart sitt skolarbete och får i dessa fall negativa konsekvenser för deras kunskapsinhämtning. Under läsåret 2016/17 har bristerna i studieron varit särskilt påtagliga på grund av att undervisningen i flera klasser och ämnen har letts av vikarier som inte haft förmågan att upprätthålla studieron. Inte heller tillförsäkras alla elever studiero under de lektioner som genomförs av ordinarie lärare eftersom det framgår att det inte säkerställts att de gemensamma ordningsreglerna följs av all ordinarie undervisande personal. Även den stökiga miljö som finns utanför klassrummen bidrar till att studieron brister vilket medför svårigheter för eleverna att koncentrera sig på lektionsinnehållet.

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Det råder inte studiero på alla lektioner uppger elever, lärare och elevhälsa i intervju. Vid tillsynen intervjuade Skolinspektionen 18 elever (tre grupper med sex elever i varje grupp). Eleverna uppger att det finns olika mycket studiero i olika klasser och ämnen. I några klasser är det nästan aldrig studiero, i några klasser är det under hälften av lektionstillfällena som eleverna inte har någon studiero och i några klasser är det nästan alltid studiero. Som exempel på tillfällena då det inte är studiero säger eleverna att elever springer runt i klassrummet, skriker rakt ut, bråkar med läraren, "sänker" varandra verbalt och vissa elever hetsar upp andra att börja bråka. Samtliga intervjuade elevgrupper uppger att det finns elever som bestämmer sig för att störa studieron i klassen och då hjälper det inte att läraren säger till. Några elever berättar att det finns lärare som inte följer ordningsreglerna och att det påverkar studieron negativt. Lärare säger att de inte är säkra på att alla lärare följer ordningsreglerna och säger att det är positivt för studieron när alla lärare gör det.

Både elevhälsan och eleverna uppger att det i korridorerna kan vara så stökigt att lärare och elever kommer av sig i klassrummet och då störs studieron. Elevhälsan uppger att bristen på studiero i vissa ämnen och klasser har gjort det svårt för eleverna att utföra sina skoluppgifter och att det påverkar deras betyg negativt.

Lärare och elevhälsan uppger i intervju att studieron varierar på skolan och att det finns några lärare som har svårare än andra att upprätthålla studieron. Lärarna säger att det mest gäller lärare som är vikarier och att alla vikarier inte vill ha stöttning för att få studiero. Även hos behöriga lärare kan studieron variera, säger elevhälsan och lärarna.

Elevhälsan säger att det finns många elever som har stora behov eftersom de har språk-, inlärnings- och/eller koncentrationssvårigheter. Dessa elever orkar inte alltid bidra till studieron och går ofta ut och in i klassrummet och stör därigenom studieron, säger elevhälsan. Lärare uppger att det är svårt för en del av eleverna att fokusera på skolarbetet om de känner att det inte spelar någon roll hur mycket de kämpar eftersom de ändå inte når betyg och säger att eleverna då kan "dra igång" och störa studieron. Lärare säger att de hade behövt vara två vuxna i klassrummen för att kunna möta elevernas behov av lugn och ro under lektionstid.

Skolinspektionens enkät genomfördes med de elever som gick i årskurs 9 under hösten 2016. Det var 87 procent av eleverna som besvarade enkäten (det motsvarar 67 elever) och av dessa uppger 63 procent att de upplever studiero. Av skolans pedagogiska personal har 79 procent besvarat enkäten (det motsvarar 23 svarande). På påståendet "Det är en god studiemiljö på skolan" svarar 70 procent att det stämmer ganska dåligt. På påståendet "Mina elever har studiero på lektionerna" svarar 30 procent att det stämmer ganska dåligt.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Uddevalla kommun inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreläggs Uddevalla kommun att fullgöra sina skyldigheter för att avhjälpa bristerna.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Elevhälsans förebyggande och främjande arbete

Elevhälsan arbetar inte främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Bedömningen görs mot bakgrund av att elevhälsans resurser främst tas i anspråk för åtgärdande arbete på individnivå. Psykolog deltar inte alls i det förebyggande och främjande arbetet. I den arbetsgrupp som på skolan kallas elevhälsa finns också studie- och yrkesvägledare och socialpedagog. Dessa två professioner utför ett förebyggande arbete. Trots det bedömer Skolinspektionen att de professioner som enligt skollagen räknas till elevhälsan inte främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande.

Enligt skollagen ska det för eleverna i grundskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst arbeta förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Därutöver ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. I förarbetena anges att elevhälsans fokus inte ska vara hälso- eller sjukvårdande insatser i snäv bemärkelse

utan förebyggande och hälsofrämjande insatser i ett bredare perspektiv (prop. 2009/10:165 s. 277).

Elevhälsan på skolenheten består enligt rektorn och elevhälsan av kurator, skolsköterska, specialpedagog, skolläkare, psykolog, socialpedagog och studie- och yrkesvägledare. Skolenheten har tillgång till en psykolog som har 20 procent av en heltidsanställning riktad till skolenheten och en skolläkare som finns vid behov och vars resurs ska täcka behovet i alla kommunala skolformer. Skolläkaren deltar på elevhälsans möten då en särskoleutredning ska göras, men inte annars säger elevhälsan.

Elevhälsan och lärare uppger att elevhälsan inte främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande eftersom deras arbete främst innebär att "släcka bränder" dvs. att arbeta med brådskande individärenden på förekommen anledning. Elevhälsan träffas under en heldag någon gång per termin för att planera det förebyggande och hälsofrämjande arbetet. Socialpedagogen arbetar förebyggande med ett arbetsätt som kallas "School smart" där också studie- och yrkesvägledaren och kuratorn deltar eller ska delta. Detta arbete är enligt elevhälsan påbörjat och är tänkt att de ska fortsätta med under kommande läsår. Elevhälsan säger vidare att de inom elevhälsan har olika syn på vad som är förebyggande arbete. De säger att det finns behov av att arbeta med olika områden som till exempel jämställdhet, genusperspektiv, machokultur, hederskultur och närvaro, men säger att detta i dagsläget inte görs i någon större utsträckning. Elevhälsan säger att specialpedagogen handleder pedagogisk personal vilket har fungerat bra men behöver samordnas och utvecklas mer för att möta behoven på skolenheten. Elevhälsan, lärare och rektorn säger att elevhälsan deltar på arbetslagsmöten (dock inte under arbetslagsmöten som ägnas åt Läslyftet) för att fånga upp elevärenden och behov i klasserna. Lärarna uppger att många i elevhälsan är nya på skolan och därför inte kommit igång med det förebyggande och hälsofrämjande arbetet. Lärarna säger att de heller inte efterfrågar något sådant arbete av elevhälsan.

Eleverna i de olika årskurserna har olika uppfattning av elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Eleverna i årskurs 7 ger exempel på att elevhälsan (socialpedagog och studie- och yrkesvägledaren) varit ute i klasserna och hållit i värderingsövningar. Några av eleverna i årskurs 9 säger att elevhälsan varit ute i klasserna och presenterat sig och andra elever i årskursen vet inte vilka elevhälsan är. Eleverna uppger vidare att de inte märkt av elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Skolbiblioteket

Skolinspektionen bedömer att skolbiblioteket inte används i tillräcklig utsträckning för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. Elever och lärare har tillgång till ett skolbibliotek i skolans lokaler men litteraturen används inte i undervisningen annat än i undantagsfall. Skolbiblioteket är bara upplåst under en förmiddag i veckan då lokalen främst används för läsläsning. Varken lärare eller elever använder biblioteket under övrig tid. Att skolbiblioteket inte används för att stödja elevernas lärande strider mot författningarnas krav.

Enligt skollagen ska eleverna i grundskolan ha tillgång till skolbibliotek. Enligt läroplanen har rektorn ett särskilt ansvar för att skolans arbetsmiljö utformas så att eleverna får tillgång till läromedel av god kvalitet och annat stöd för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, till exempel bibliotek. Med skolbibliotek avses enligt förarbetena till skollagen en gemensam och ordnad resurs av medier och information. Skolbiblioteket ska ställas till elevernas och lärarnas förfogande och ingå i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande. Skolbiblioteket spelar en viktig roll för att stimulera elevernas intresse för läsning och litteratur samt för att tillgodose deras behov av material inom utbildningen (prop. 2009/10:165 s.284).

Rektorn säger att det finns ett bibliotek på skolan samt att det centralt i kommunen finns bibliotekarier som går att "ropa in" vid behov. Skolbiblioteket används enligt rektorn emellertid inte i undervisningen. Enligt rektorn är biblioteket inte öppet mer än på måndag morgon då det finns möjlighet för eleverna att låna böcker där eftersom det då finns personal på plats som hjälper till med läsläsning och som kan hjälpa elever att låna böcker. Övriga dagar är biblioteket stängt. Elever säger att de inte använder skolbiblioteket eftersom det inte är öppet och eftersom lärarna inte heller tar med sig litteratur till klassrummen. Några av eleverna säger att om biblioteket var öppet så skulle de kunna gå dit och plugga eftersom det är fint och eftersom det är studiero där, men att det inte går eftersom det är stängt. Även lärare uppger att de inte använder skolbiblioteket i undervisningen. De säger att de inte heller kan använda biblioteket som ett komplement under lektioner eftersom de inte kan låta eleverna gå dit själva utan att någon personal finns i biblioteket som kan ta emot eleverna.

Skolinspektionen har vid tillsynen varit i skolbiblioteket som finns i skolenhetens aula och kan konstatera att det finns litteratur och ett lånesystem att tillgå, men att lokalen är låst då den inte används till läsläsning eller aulasamlingar. Under aulasamlingar finns ingen möjlighet för eleverna att ta del av skolbibliotekets litteratur.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Uddevalla kommun inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreläggs Uddevalla kommun att fullgöra sina skyldigheter för att avhjälpa bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Undervisning och lärande

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Uddevalla kommun uppfyller författningarnas krav inom undervisning och lärande.

Bedömning och betygssättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Uddevalla kommun uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

Styrning och utveckling av verksamheten

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Uddevalla kommun uppfyller författningarnas krav inom styrning och utveckling av verksamheten.

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson
Enhetschef

Annika Stenberg
Föredragande/Utreddare

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Ramnerödsskolan

Fakta om Ramnerödsskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Uddevalla kommun under våren 2017. Ramnerödsskolan besöktes av Skolinspektionen mellan den 30 maj och 1 juni 2017.

Ramnerödsskolan är en grundskolenhet i Uddevalla kommun med elever i årskurserna 6-9. Av skolans 263 elever har cirka 70 procent ett annat modersmål än svenska och flera av eleverna är nyanlända. På skolan finns en organisation som kallas Studieverkstan där elever på skolenheten som är i behov av särskilt stöd kan få delar av sin undervisning. Skolenheten leds av en rektor.

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat årskurs 6

Läsåret 2015/16 fanns det inga elever i årskurs 6 på skolenheten.

Kunskapsresultat årskurs 9

Skolverkets statistik visar att 46 procent av eleverna i årskurs 9 vid skolenheten uppnådde kunskapskraven i samtliga ämnen läsåret 2015/16. Andelen är lägre än rikets genomsnitt på 74 procent. Resultatet är något lägre än läsåret 2014/15 då 49 procent av eleverna i årskurs 9 vid skolenheten uppnådde kunskapskraven i samtliga ämnen. Läsåret 2013/14 var det 57 procent. Vad beträffar skillnaden mellan olika ämnen visar statistiken att måluppfyllelsen varierar mellan som högst 100 procent i modersmål och som lägst 49,2 i svenska som andraspråk. I ämnena biologi, fysik och kemi är andelen elever som nått betyget E – A 61 - 64 procent. Skillnaden i betygspoäng per ämne är stor mellan flickor och pojkar, t.ex. är flickornas genomsnittliga betygspoäng 10,4 i biologi och pojkarnas 5,2.

Det genomsnittliga meritvärdet läsåret 2015/16 var på skolenheten 160,8 att jämföra med rikets genomsnitt som var 224,1. Flickornas genomsnittliga meritvärde var 183 och pojkarnas 137,3.

Av de elever som avslutade utbildningen vid Ramnerödsskolan 6 - 9 läsåret 2015/16 var 58 procent behöriga till yrkesprogram på gymnasieskolan. Till estetiska programmet var det 54 procent som var behöriga, till det samhällsvetenskapsprogrammet, ekonomiprogrammet och det humanistiska programmet 53 procent. Till det naturvetenskapliga programmet och teknikprogrammet var 49 procent behöriga. Skillnaden mellan pojkar och flickor var som störst vad gäller andelen behöriga till det naturvetenskapliga programmet och teknikprogrammet där 62 procent av flickorna var behöriga och 35 procent av pojkarna. Till samhällsvetenskapsprogrammet, ekonomiprogrammet och det humanistiska programmet var 66 procent av flickorna behöriga jämfört med 41 procent av pojkarna. Bland pojkarna blev 50 procent inte behöriga till nationella program, motsvarande andel för flickorna var 34 procent.

Resultat av arbetet för trygghet och studiero

Skolinspektionens enkät som genomfördes inför tillsynen med elever som gick i årskurs 9 hösten 2016 vid Ramnerödsskolan 6 - 9 visar att elevernas indexvärden är i paritet med genomsnittet för samtliga svarande i enkätomgången inom alla områden. Svarsfrekvensen är 87 procent vilket motsvarar 67 elever. Enkäten visar att 83 procent av eleverna känner sig trygga på skolan och att 63 procent upplever studiero. Av eleverna som besvarat enkäten har cirka 11 procent svarat att det finns elever och personal som de är rädda för.

Skolinspektionens enkät som genomfördes bland pedagogisk personal hösten 2016 har besvarats av 79 procent av lärarna vilket motsvarar 23 svarande. På 17 av enkätens 19 områden är personalens indexvärde (0 – 10) lägre än genomsnittet för de samtliga svarande i enkätomgången, till exempel områdena *anpassning efter elevens behov, särskilt stöd och trygghet och studiero*.

Skolenhetens egen enkätundersökning läsåret 2015/16 som redovisas i "*Likabehandlingsplan för Ramnerödsskolan 6 – 9*" visar, enligt rektorn, att skadegörelsen på skolan tidigare läsår varit stor. Korridorer på nedre plan och vissa lunchsituationer upplevs enligt enkäten otrygga av eleverna. Vidare uppger 24 procent av eleverna att de upplever att de blivit illa behandlade av någon under skoldagen och att, studieron varierar. Enligt enkäten uppger 67 procent av skolans elever att de känner sig trygga.